

ÉVKÖZI 22. VASÁRNAP

Olv.: MTörv 4,1-2.6-8 – Jak 1,17-18.21b-22.27 – Mk 7,1-8.14-15.21-23

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves testvérek! Ezen a reggelen kitárjuk a szívünket a Szentléleknek. Azért is énekeltük ezt az éneket, mert sok-sok fiatal testvérünk kezdi el az iskolai évet, kicsiktől nagyokig, és mi abban a hitben élünk, hogy a Lélek megvilágosító kegyelmére szükségünk van.

Ez a két fiú pedig azért áll itt mellettem, mert a szentmisét szüleikért ajánljuk fel. Egy napon volt 25 évvel ezelőtt a szüleik házasságkötése, és megköszönjük az ő kitartó hűségüket, megköszönjük a gyermekeket, ők is négyen vannak a családban, ők szintén négyen vannak a családban, akár azt is mondhatom, ígéretes a jövő.

Ezen a mai szentmisén ugyanakkor egy fájdalmas krisztusi kijelentés hangzik el, de mi pontosan azért vagyunk itt, mert Jézusra figyelünk. Krisztus a hallgatóinak annak idején a következőket mondotta: ez a nép ajkával tisztel engem, de a szíve távol van tőlem. Ma Jézus talán azt mondaná, Európa szíve távol van tőlem, talán sokaknak a hangja is elnémult. De mi pontosan azért vagyunk itt, mert mi megvalljuk szóval és igazoljuk az ittlétünkkel is, meg a mindennapjainkkal, hogy Jézushoz tartozunk, és ez a jövő ígérete.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Ahogy már a szentmise bevezetőjében is említettem, sajátos világban élünk, és bizony nekünk, akik a maradék népe vagyunk, tisztázni kell magunkban a vallásosság kérdését. Ahogy a szentmise olvasmányában is hallottuk: legyen bennetek vallásos lelkület. Tehát ezen a mai vasárnapon az igazi, a hiteles vallásosság kérdését szeretnénk tisztázni magunk előtt, a magunk számára és természet szerint a világ javára. Hiszen az igazi vallásosság határozza meg a gondolkodásunkat, a cselekedeteinket, a magatartásunkat és egyáltalán a világért vállalt felelősségünket.

Vallásos gondolkodást említettem, olyan évtizedek után vagyunk, amikor a vallásos gondolkodást, a vallásos magatartást a népi vallásosság körébe sorolták, majdnem mint elfelejthetőt. Miközben a hitünk igazságai, amiket jó esetben a szívünkben őrzünk, a cselekedetekben lesznek élők és meghatározók az életünkre vonatkozóan, közösségeinkre és az egész világ sorsára.

Tehát valamiképpen egy tiltakozást is szeretnénk kifejezni akkor, amikor a vallásos lelkületünkkel foglalkozunk, a hiteles vallásosságunkkal, mert legyen vége ennek a pogány, de keresztény elemekkel vegyített európai gondolkodásnak: Isten igen, kereszténység nem! Nehogy eszünkbe jusson hinni azoknak és komolyan venni azokat mint felelős embereket, akik hitükre hivatkoznak, de a vallást megvetik, vallásos gyakorlatuk pedig nincs.

Tehát akkor, amikor tisztázni akarjuk a hiteles vallásos magatartásunkat, akkor nem szabad megfélemedeznünk erről, hogy a külső formák és a szív és a lélek elkötelezettsége valamiképpen összeegyeztetendő. Hiszen az az Evangélium, amiről hallottunk, az az Evangélium a külső szokásoknak a túlzásával foglalkozik, és ez megkérdőjelezi bizonyos értelemben, vagy

legalábbis elhomályosítja bizonyos értelemben az ember vallásos gondolkodását. Vagyis azt a magatartást, amikor nemcsak hitigazságaink vannak, hanem azokat meg is valljuk és beépítjük az életünkbe és adott helyzetekben ezeket nyíltan megvalljuk, sőt továbblépek, nem csak megvalljuk a hitünk igazságait, hanem vallásgyakorlatokkal fejezzük ki.

A leginkább magától értetődő vallásgyakorlat a keresztyén hívő emberek számára éppen a vasárnapi szentmise. Úgyhogy vigyázat, ne higgyünk azoknak, akik Istenre hivatkoznak, igazságokra, isteni igazságokra és csak úgy, mintegy fél lábbal, hátralepve: de nem vagyok vallásos, vallásos gyakorlatokon nem veszek részt. Majdnem hogy azt akarván kifejezni, hogy hitem van, csak éppen a hitemnek nincsenek cselekedetei. Mert erre nem gondolnak, mert fogalmuk sincs erről, hogy a hitünket meg kell vallani, különben nincs, és a vallásgyakorlatok pontosan a hitünknek életre váltását jelentik.

Testvérek, ha eltúlozzuk a külső megnyilatkozásokat és a szívnek meg a léleknek az odaadottsága nem a meghatározó az életünkben, akkor ne csodálkozzunk azon, hogy a tekintély válságban van. Hiszen tekintélye csak annak az embernek lehet, akinek van elhivatottsága, vannak olyan értékei, amik figyelemreméltók, tiszteletet parancsolók, és ez a tekintély kifejezését jelenti, a tekintélynek a létét. Ha valakinek ez a bizonyossága hiányzik, ne csodálkozzon azon, hogy nincs tekintélye.

A tekintély valamire hivatkozik, nem a tagadásra. Ne csodálkozzunk azon, hogy az elkötelezettség hiányzik, majdnem azt is mondhatnám, hogy kiment a divatból, hiszen az elkötelezettség valamire hivatkozik, vagy valakikre hivatkozik, értékekre és valakiknek a példájára és lelkesíti őket, hogy ők is elkötelezzék magukat az igazságok mellett és az igazságok szolgálatában. A szabályokat követőket pedig akkor, amikor egy ilyen világban élünk, majdnemhogy kinevetik: hát te még itt tartasz? A szabályokat követők idegenek ebben a világban, majdnemhogy a kihágók, majdnemhogy a vagányok, akik ezzel igazolni akarják azt, hogy önéik ne írjon elő senki, semmit, semmiben.

Testvérek, rendkívül fontos egy ilyen helyzetben tisztázni a mi vallási elkötelezettségünket és – hangsúlyozom nagyon – a vallást és a vallásgyakorlatokat. Ugyanis az igazság megvallása, gondoljunk csak az Európát létrehozó értékekre, ki vallja ezeket? Egyre kevesebben. És kik azok, akik ezekre az értékekre hivatkozva gyakorolják a vallásukat? Egyre kevesebben.

Ma az Evangéliumban egy kritikus beszédnek voltunk a tanúi. A farizeusok Jézusnak a tanítványait megítélték, bírálták, hogy a hagyományokat, az evilági emberi előírásokat nem tartják be, nem veszik komolyan. És – meghökkentő akár a számunkra – Jézus védelmébe veszi ezeket a tanítványokat. Természetesen nem személyválogatásról van szó, hanem arról van szó, hogy ezek a kicsinyek, ezek a törékeny, gyarló, esendő emberek, akik még ott tartanak, hogy önéik fontos Jézusnak a jelenléte, fontos Jézusnak a tanítása, ezek az emberek rábízták az életüket Jézusra. Nem véletlen, hogy Jézus: nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, a nagyokat, a hatalmasokat, hanem akiknek szükségük van arra, hogy rábízzák az életüket Jézusra, aki képviseli őket. És itt is képviselte őket, a kicsinyeket, a bajban lévőket, a gyarlókat, az esendőket.

Ne felejtjük el, ha mi is közéjük tartozunk, márpedig közéjük tartozik minden ember. Tévedésben vannak azok, akik ezt nem ismerik fel, mindannyian kicsik vagyunk, esendők, gyarlók, tele hibákkal, tévedésekkel. És ha ezt belátjuk, akkor biztosan számíthatunk arra, hogy Jézus megvéd bennünket, Jézus igazol minket.

Hogy ezt jobban megértsük, talán a Megváltás gondolatát kell ideidézni. Hiszen az Evangélium találkozások története, emberek találkoznak Jézussal és nem azért találkoznak Jézussal, hogy elüssék az időt, hanem amikor az ember Jézussal találkozik, és erről szól a bibliai találkozások világa, akkor az életükről van szó. Jézussal beszélnek az életükről, és Jézus tisztázza, mire való az élet, és ezek az emberek belátják, mi az igazság, Jézus pedig leveszi róluk a bűneik terhét. Ez a Megváltásnak a titka.

És ha még tovább lépünk, akkor talán még a bűnnek a fogalmát is ide kell hozni, hogy még inkább világos legyen ez a számunkra. Hiszen nem olyan egyszerű bűnt elkövetni, maradunk ennyiben. Hiszen a bűn azt jelenti, hogy az ember vitába kezd az Istennel és haragszomrádot játszik az Istennel. A bűnök nem így kezdődnek, hanem kis árulásokkal, hol ebben, hol abban, hol amabban olyan helyzetekbe jutunk, amikor azt szeretnénk, ha Isten becsukná a szemét, amikor megalkuszunk, amikor hitvány magatartásúak vagyunk és távolságtartók egymástól, akkor felnövekszik az ember lelkében a bűn, az a bűn, amely Istennel száll vitába.

Kedves testvérek! Azt hiszi valaki is, hogy Júdas, az áruló, aki elárulta Jézust, gyűlölte Jézust? Nem, csak jobban szerette a pénzt, mint Jézust. Azt hiszi bármelyikünk, hogy Péter, aki megtagadta Jézust, nem szerette Jézust? Csak az egyéni élethelyzete, tekintélye fontosabb volt Péter számára akkor, amikor Jézus halálos pere folyt és Jézus elítéltetésének a gyalázatos helyzetében van, akkor nem Jézus sorsa érdekelt. Sorolhatnám a példák tömegét.

És akkor ezek után az előzetes megjegyzések után odafordulhatunk ezekhez farizeusokhoz, akikkel Jézus vitába szállt, akik megítélték Jézus tanítványait, akik nagyok voltak. És maradunk őszinték velük, ezek valóban nagy emberek voltak abban az értelemben, hogy szinte szörszálhasogató módon megtartották a törvényeket, az isteni törvényeket, a hagyománynak az előírásait, az emberi előírásokat, a szokásjogot.

Hát akkor miért száll vitába velük Jézus? Nem azzal van a probléma, amit tettek, mert hiszen ezen kívül ezek a farizeusok még tizedeket is adtak, amit a szegények között osztottak szét. Hát akkor mi a bűnük ezeknek a szerencsétleneknek? Nem az, amit tettek, hanem amiért tették, ez a bűn. Mert ők ezt azért tették, hogy őket az emberek mindenkinél jobbnak ítéljék, mindenkinél jobbnak tartsák őket.

Valójában ezeknek a farizeusoknak az istenképével volt a problémájuk. Ők Istent szigorú bírónak hirdették, öfölköttek Isten mint szigorú bíró lebegett, az az Isten, az a bíró, aki a gyengeségeinkkel szemben türelmetlen, aki nem tud mit kezdeni a kicsi és szegény emberekkel. Ő szigorú. Valójában ők ezzel a magatartásukkal egy hamis istenképet festettek az emberek elé. Ez volt a bűnük.

Micsoda különbség! Jézus odaállítja a farizeusok istenképe mellé az ő istenképét. És ki Jézus Istene? A szerető Atya, a Jó Pásztor, az igazság Atyja, az ő Istene az a szerető Atya, aki várja haza a tékozló fiút is, az a Jó Pásztor, aki utánamegy a vesztébe rohanónak, az a gondviselő Atya, akinek a madárákra is gondja van, minden hajszálunkat számon tartja. Hát nem vagytok ti többek a verebeknél? – amikor ez a kérdés előkerül. Jóságos gondviselő.

Testvérek, a kérdés egyértelmű: a hiteles vallásosság nem a külső előírásoknak a túlzásáról szól, hanem egy új fogalmat szeretnék a testvéreknek adni: az odaadottság, az Istenre hagyatkozás, a devotio. Ez a keresztény lelki irodalomban egy rendkívül fontos fogalom, azokkal az emberi próbálkozásokkal szemben, amik külső cselekedetekkel akarják kivonni magukat a szív és a lélek odaadó, áldozatos szellemiségének a világából. Devotio, mintegy odarendelem magam az Istenhez és minden áldozatra kész vagyok azokért az értékekért, amit Jézus istenképe fejez ki.

Testvérek, hitünk alapja, kereszténységünk lényege, hogy milyen istenképünk van. Talán ezek után nem is olyan nehéz fölismerni, hogy nem elegendő ajkunkkal dicsőíteni az Istent, hanem a szívünkben őrzött értékek, igazságok kell, hogy meghatározzák a gondolkodásunkat, a cselekedeteinket, az egész életünket. Ezért vagyunk itt és ezért vagyunk keresztények, talán mondhatom így is, a világ számára ajándék.

+ *A M E N* +